

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
A'DLIYA VAZIRLIGIDA
DAVLAT RO'YXATIDAN O'TKAZILDI
RO'YXAT RAQAM: 3076
2018 yil 8 oktabr

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРИНИНГ БҮЙРУГИ**

**Олий таълим муассасаси профессор-ўқитувчилар таркибининг ўқув юкламаси
ҳамда ўқув-услубий, илмий-тадқиқот ва “устоз-шогирд” ишларини белгилаш
қоидаларини тасдиқлаш түғрисида**

Ўзбекистон Республикаси “Таълим түғрисида”ги ва “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури түғрисида”ги қонунларига асосан ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 7 февралдаги ПФ-4947-сон “Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси түғрисида”ги Фармони, 2017 йил 20 апрелдаги ПҚ-2909-сон “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари түғрисида”ги ва 2018 йил 5 июндаги ПҚ-3775-сон “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар түғрисида”ги қарорларига мувофиқ, шунингдек профессор-ўқитувчилар таркибининг шахсий иш режасини тартибга солиш ва тизимлаштириш мақсадида буюраман:

1. Олий таълим муассасаси профессор-ўқитувчилар таркибининг ўқув юкламаси ҳамда ўқув-услубий, илмий-тадқиқот ва “устоз-шогирд” ишларини белгилаш қоидалари иловага мувофиқ тасдиқлансан.

2. Ўзбекистон Республикаси олий ва ўрта махсус таълим вазирининг 2015 йил 9 сентябрдаги 5-2015-сон “Олий таълим муассасаси профессор-ўқитувчилар таркибининг ўқув, илмий-методик, илмий-тадқиқот, ташкилий-методик, маънавий-ахлоқий ва тарбиявий ишлар юкламасини аниқлаш қоидаларини тасдиқлаш түғрисида”ги буйруги (рўйхат рақами 2720, 2015 йил 19 октябрь) (Ўзбекистон Республикаси қонун хужжатлари тўплами, 2015 й., 42-сон, 540-модда) ўз кучини йўқотган деб хисоблансан.

3. Мазкур буйруқ расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Вазир

И. Маджидов

Тошкент ш.,

2018 йил “10” май
20-10-2018-сон

Ўзбекистон Республикаси
олий ва ўрта маҳсус таълим вазирининг
2018 йил 10 сентябрдаги
20-2018-сон бўйруғига
ИЛОВА

**Олий таълим муассасаси профессор-ўқитувчилар таркибининг ўқув юкламаси
ҳамда ўқув-услубий, илмий-тадқиқот ва “устоз-шогирд” ишларини белгилаш
ҚОИДАЛАРИ**

Ушбу Қоидалар Ўзбекистон Республикасининг “Таълим тўғрисида”ги Қонунига ва Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 5 июнданги ПҚ-3775-сон “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги қарорига мувофиқ олий таълим муассасаси профессор-ўқитувчилар таркибининг ўқув юкламаси ҳамда ўқув-услубий, илмий-тадқиқот ва “устоз-шогирд” ишларини белгилаш қоидаларини белгилайди.

Мазкур Қоидалар Тошкент давлат юридик университети, ҳарбий олий таълим муассасалари ва Ўзбекистон Республикаси ҳудудида ўз фаолиятини юритаётган халқаро ва хорижий олий таълим муассасаларига нисбатан татбиқ этилмайди.

1-боб. Умумий қоидалар

1. Олий таълим муассасаси профессор-ўқитувчилари таркиби (бундан буён матнда профессор-ўқитувчилар деб юритилади) меҳнатини нормалаштириш ҳар ўқув йили учун профессор-ўқитувчилар ва кафедра мудири томонидан тузиладиган ҳамда проректорлар билан келишилган ҳолда ўқув ишлари бўйича проректор (факультет декани) томонидан тасдиқланадиган ўқув йили бўйича шахсий иш режаларига асосланади.

2. Профессор-ўқитувчиларнинг ўқув йили бўйича шахсий иш режаси таркибига ўқув юкламаси ҳамда ўқув-услубий, илмий-тадқиқот ва “устоз-шогирд” ишларининг турлари киритилади. Иш турлари профессор-ўқитувчиларнинг ўқув йили бўйича шахсий иш режаларида тўлиқ ва аниқ акс эттирилиши керак. Жорий ўқув йили якунида фақат мазкур ўқув йили давомида амалга оширилган ишлар хисобга олинади.

Ўқув йили давомида бажарилган қўшимча иш турлари профессор-ўқитувчиларнинг йиллик шахсий иш режаларига киритиб борилиши мумкин.

3. Профессор-ўқитувчиларнинг шахсий иш режаси таркибига киритиладиган ўқув юкламаси ҳамда ўқув-услубий, илмий-тадқиқот ва “устоз-шогирд” ишлари:

тўлиқ штатда фаолият кўрсатаётган профессор-ўқитувчилар учун профессор-ўқитувчиларнинг лавозимларига қўйилган малака талаблари асосида;

тўлиқ штатда бўлмаган ва ўриндош сифатида фаолият кўрсатаётган профессор-ўқитувчилар учун уларнинг ставкаларига мувофиқ тарзда профессор-ўқитувчиларнинг лавозимларига қўйилган малака талаблари асосида;

шунингдек, меҳнатга ҳақ тўлашнинг соатбай шартлари асосида фаолият кўрсатаётган профессор-ўқитувчиларнинг ўқув юкламаси ушбу Қоидаларга мувофиқ шакллантирилади.

4. Профессор-ўқитувчиларнинг ўқув йили бўйича шахсий иш режасининг бажарилиши мунтазам равища кафедра мудири, ҳар семестр якунида факультет декани, декан ўринбосарлари, факультет тузилмаси бўлмаган олий таълим муассасаларида ўқув бўлими (ўқув-услубий бошқарма) ва тегишли йўналишлар бўйича проректорлар томонидан назорат қилиб борилади.

2-боб. Профессор-ўқитувчиларнинг ўқув юкламасини хисоблаш

5. Профессор-ўқитувчиларнинг (маданият ва санъат йўналишлари ўқув машғулотларида иштирок этадиган концертмейстерларнинг) ўқув йили бўйича шахсий иш режасига киритилган, унинг асосий қисми бўлган ўқув юкламасининг соатлардаги ҳажми мазкур Қоидаларнинг 1-иловасида назарда тутилган Олий таълим муассасаси профессор-ўқитувчиларининг ўқув юкламаси ҳажмини хисоблашнинг вақт меъёрларида белгиланган иш турларидан келиб чиқиб, профессор-ўқитувчиларнинг лавозимларига қўйилган малака талаблари асосида хисобланади.

Профессор-ўқитувчиларнинг эгаллаб турган лавозимлари бўйича ўқув юкламаси ҳажми факультет декани (кафедра мудири)нинг таклифига мувофиқ олий таълим муассасасининг Кенгаши томонидан тасдиқланади.

6. Ўқув юкламаси бўйича ҳисобланган соатлар ҳажми олий таълим муассасасининг штат бирликлари сонини ҳамда профессор-ўқитувчиларнинг ойлик маошларини белгилаш учун асос бўлмайди.

Штат бирликлари профессор-ўқитувчиларнинг талabalар сонига нисбати бўйича, ойлик маоши эса харажатлар сметаси бўйича тегишли норматив-хукуқий ҳужжатлар асосида белгиланади.

7. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 1997 йил 11 марта ги 133-сон қарори билан тасдиқланган Ижодий таътиллар бериш тартиби ҳамда бошқа норматив-хукуқий ҳужжатларда назарда тутилган нормаларга мувофиқ олиб борилаётган илмий-методик ва илмий-тадқиқот ишларини рағбатлантириш мақсадида профессор-ўқитувчиларнинг ўқув ишлари юкламаси ҳажми кафедра йигилишининг таклифига асосан олий таълим муассасаси кенгашининг қарори билан ўзгартирилиши мумкин. Бунда профессор-ўқитувчиларнинг тегишли ўқув юкламасининг муайян қисми кафедранинг бошқа профессор-ўқитувчиларининг ўқув юкламасига қўшимча равища тақсимланади.

8. Маъруза машғулотлари илмий унвон ва илмий даражага эга бўлган профессор-ўқитувчилар томонидан ўтказилади. Зарур ҳолларда (маъруза машғулотлари ҳажми кўп бўлганда ёки профессор, доцент ва катта ўқитувчилар етарли бўлмагандан) олий таълим муассасаси Кенгашининг қарорига асосан камида 3 йиллик илмий-педагогик иш стажига эга бўлган, бироқ илмий унвон ва илмий даражаси бўлмаган ўқитувчиларга бир ўқув йилида 250 соатгача ҳажмда маъруза машғулотларини ўтишга рухсат берилади.

Профессор-ўқитувчиларнинг ўқув (маъруза, амалий (якка), семинар ва лаборатория) соатлари ҳажми 400 соатдан кам бўлмаслиги тавсия этилади. Кафедрага соҳанинг етакчи мутахассислари (академиклар ва профессорлар) жалб этилганда, ушбу ўқув соатлари ҳажмига олий таълим муассасаси Кенгаши қарорига мувофиқ ўзгартириш киритиш мумкин.

ESP
RO
ZBE
01

3-боб. Профессор-ўқитувчиларнинг ўқув-услубий, илмий-тадқиқот ва “устоз-шогирд” ишларини белгилаш

9. Профессор-ўқитувчилар фаолиятининг ўқув-услубий, илмий-тадқиқот ва “устоз-шогирд” ишлари бўйича соатлар ҳажми ҳисобланмайдиган иш турлари мазкур Коидаларнинг 2-иловасида назарда тутилган Олий таълим муассасаси профессор-ўқитувчиларининг ўқув-услубий, илмий-тадқиқот ва “устоз-шогирд” ишлари турларидан келиб чиқиб, профессор-ўқитувчиларнинг лавозимларига қўйилган малака талаблари асосида белгиланади.

10. Профессор-ўқитувчиларнинг ўқув-услубий, илмий-тадқиқот ва “устоз-шогирд” ишлари ҳажми мазкур иш турларини бажариш заруриятидан келиб чиқиб, профессор-ўқитувчиларнинг лавозимларига қўйилган малака талаблари асосида факультет декани (кафедра мудири)нинг таклифига мувофиқ олий таълим муассасаси Кенгаши томонидан тасдиқланади.

11. Профессор-ўқитувчиларнинг илмий-педагогик, ижодий маҳоратини узлуксиз ошириб бориш, талабаларда чуқур назарий билим, амалий ва қасбий кўникмаларни шакллантириш, илм-фанга бўлган қизиқишини уйғотиш, уларга миллий ва умуминсоний қадриятларни сингдириш, ҳар томонлама етук мутахассис тайёрлашни назарда тутган ҳолда кафедра мудири ўқитишини илгор педагогик ва компьютер технологиялари, янги авлод ўқув адабиётлари асосида ташкил этиш ҳамда ўқув-услубий, илмий-тадқиқот ва “устоз-шогирд” ишлар бўйича аниқ топшириқларни белгилайди.

4-боб. Якуний қоида

12. Мазкур Коидалар Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги, Икътисодиёт вазирлиги, Соғлиқни сақлаш вазирлиги, Халқ таълими вазирлиги, Ташқи ишлар вазирлиги, Ахборот технологиялари ва коммуникацияларни ривожлантириш вазирлиги, Маданият вазирлиги, Жисмоний тарбия ва спорт вазирлиги, Қурилиш вазирлиги, Таълим сифатини назорат қилиш давлат инспекцияси, Давлат солик қўмитаси, Автомобиль йўллари давлат қўмитаси, Ўзбекистон Бадиий академияси, “Ўзбекистон темир йўллари” АЖ ва Навоий кон-металлургия комбинати Давлат корхонаси билан келишилган.

Олий таълим муассасаси профессор-ўқитувчиларининг ўкув-
услубий, илмий-тадқикот ва “устоз-шогирд” ишларини
белгилаш коидаларига
1-ИЛОВА

Олий таълим муассасаси профессор-ўқитувчиларининг ўкув юкламаси ҳажмини ҳисоблашнинг вақт меъёрлари

Т/р	Иш турлари	Иш турлари учун ажратилган вақт меъёри	Иш турларининг бажарилганлигини аниқлаш
1.	Ўкув (маъруза, амалий, семинар, якка ва лаборатория) машғулотларини ўтказиш.	бир академик соат учун – 1 соат	<p>Ўкув машғулотлари ўкув режага мувофиқ бир академик соатдан (45 минут) ёки танаффусиз икки академик соатдан (80 минут) ўтказилади. Бунда:</p> <p>амалий ва семинар машғулотлари талабалар сони, одатда, 25 нафаргача талаба бўлган академик гурухларда;</p> <p>маъруза машғулотлари, одатда, 100 нафардан ошмаган бирлашган академик гурухларда (поток), тиббиёт олий таълим муассасаларида клиник кафедраларда циклга келган гурухларда (поток);</p> <p>лаборатория машғулотлари ва чет (рус) тилини ўқитиш, чизма геометрия ва мұхандислик графикаси фанидан амалий машғулотлар, тиббиёт олий таълим муассасаларида тиббий-биологик, клиникагача бўлган ва гигиеник фанлар (тиббиёт олий таълим муассасалари учун) ўқитиш, нофилологик йўналишларда фанни чет тилида ўқитиш, одатда, 12 – 15 нафаргача талаба бўлган кичик гурухларда;</p> <p>маданият, санъат ва спорт йўналишларида якка тартибдаги машғулотлар, одатда, 1 – 10 нафаргача, ансамбль машғулотларида 2 – 12 нафаргача талаба бўлган кичик гурухларда;</p> <p>тиббиёт олий таълим муассасаларида клиник фанларни ўқитиш, одатда, 5 – 10 нафаргача талаба бўлган кичик гурухларда ўтказилади.</p> <p>Ўкув машғулотларининг ўтказилганлиги гурух журналида қайд этилади.</p> <p>Тиббиёт олий таълим муассасалари учун ўкув машғулотларининг ўтказилганлиги ўқув журналида қайд этилади.</p>
2.	Якуний давлат аттестацияси белгиланган фанлардан	битта фанга (битта поток учун) – 6 соат	Умумлашган маърузалар ва маслаҳатларнинг ўтказилиши якуний давлат аттестациясини ўтказиш жадвалида қайд

	умумлашган маъruzалар ва маслаҳатлар ўтказиш		этилади.
3.	Курс ишлари ва курс лойиҳаларига раҳбарлик қилиш, улар бўйича маслаҳатлар бериш.	бир курс иши учун – 2 соат; бир курс лойиҳаси учун – 3 соат.	Бир профессор-ўқитувчи бир семестр давомида, одатда, 50 нафаргача талабага (кўпи билан 1-2 та академ гурух талабаларига) курс иши (loyiҳasi) бериши мумкин. Тиббиёт олий таълим муассасалари учун ўкув режада кўрсатилган фанлар бўйича ўтказилади.
4.	Курс иши (курс лойиҳаси) химоясини ўтказиш.	бир курс иши химояси учун – 0,4 соат; бир курс лойиҳаси химояси учун – 0,6 соат. Бунда профессор-ўқитувчининг бир кунлик иш соати ҳажми 8 соатдан ошмаслиги лозим.	Курс иши (loyiҳasi) химоясида камиде 2 нафар профессор-ўқитувчи иштирок этади. Жами соатлар химояда иштирок этган профессор-ўқитувчилар сонига бўлинади ва улар ўртасида тенг тақсимланади. Профессор-ўқитувчининг курс иши (loyiҳasi) химоясини ўтказишида иштирок этиши тегишли қайдномаларда акс эттирилади.
5.	Якуний давлат аттестациясини ўтказиш.	ёзма иш шаклида бир академ гурух учун – 3 соат; офзаки шаклда битта талаба учун – 0,2 соат, ижодий ишларда битта талаба учун – 0,3 соат; ёзма иш (ижодий иш)ни текшириш учун ҳар бир ишга – 0,2 соат; тест шаклида битта академ гурух учун – 1 соат. Тиббиёт олий таълим муассасаларида клиникагача бўлган интеграллашган имтиҳон ва беморда ўтказилган клиник имтиҳон бўйича бир нафар талаба учун – 0,5 соат (интеграллашган аттестация учун). Якуний давлат аттестация комиссияси раисига комиссиянинг битта аъзоси учун бериладиган жами соатга қўшимча равишда 20% қўшилади. Комиссия аъзоларига бериладиган бир кунлик ўкув юкламаси ҳажми 8 соатдан ошмаслиги лозим.	Бир поток (академ гурух)да ёзма иш ўтказиш жараёнида иштирок этган комиссиянинг ҳар бир аъзоси (кузатувчи профессор-ўқитувчи)га 3 соатдан берилади. Оғзаки шаклда ўтказилган якуний давлат аттестацияси синовлари жами соати унда иштирок этган комиссиянинг ҳар бир аъзосига берилади. Ёзма иш шаклида ўтказилган якуний давлат аттестацияси синовларининг жами соати ёзма ишни текшириша иштирок этган комиссия аъзолари умумий сонига бўлинади ҳамда комиссия аъзоларига тенг тақсимланади. Тест шаклида ўтказилган якуний давлат аттестацияси синовлари жами соати унда иштирок этган комиссиянинг ҳар бир аъзосига берилади. Тиббиёт олий таълим муассасаларида клиникагача бўлган интеграллашган имтиҳон ва беморда ўтказилган клиник имтиҳонда жами соатлар имтиҳон олишда иштирок этганлар орасида тенг тақсимланади. Якуний давлат аттестациясида иштирок этиши тегишли буйруқ ва қайдномаларда акс эттирилади. Якуний давлат аттестацияси комиссияси таркибини олдиндан аниқлаш имконияти бўлмаган тақдирда, комиссия аъзолари (кузатувчи профессор-ўқитувчи)га комиссия ўзишини тутатгандан сўнг, соатбай ҳақ тўланади.

			Бунда ушбу соатбай иш тури профессор-ўқитувчининг йиллик шахсий иш режасига киритилмайди.
6.	Намунавий ўкув дастурларида кўзда тутилган назорат, ҳисоблаш ва ҳисобграфик ишларини текшириш, маслаҳатлар бериш, тақриз ёзиш ва қабул қилиш. Тиббиёт олий таълим муассасаларида клиник фанларни ўқитишида ишчи ўкув дастурларида кўзда тутилган касаллик тарихлари ва экспертиза баённомаларини текшириш, маслаҳатлар бериш ва қабул қилиш.	битта топшириқ учун – 0,3 соат, бироқ битта фанга кўпи билан – 1 соат. Битта касаллик тарихи ва экспертиза баённомаси учун – 0,5 соат	<p>Бир профессор-ўқитувчига кафедра қарорига асосан кўпи билан 3 тагача академик гурух талабалари бириктирилади.</p> <p>Тиббиёт олий таълим муассасаларида касаллик тарихи тегишли кафедрада бир йил давомида сақланади.</p> <p>Мазкур ишларнинг бажарилиши талабаларни баҳолаш журнallарида акс эттирилади.</p>
7.	Оралиқ ва якуний баҳолашларни ўтказиш, шунингдек талабанинг қолдириган (ўзлаштиргмаган) дарсларини кайта топширишини қабул қилиш.	фан бўйича оралиқ баҳолашларда жами ҳар бир талаба учун – 0,2 соат; якуний баҳолашда ҳар бир талаба учун – 0,3 соат. Қолдирилган (ўзлаштирилмаган) дарсларни қайта топшириши қабул қилишда ҳар бир талаба учун – 0,3 соат. Бунда бир ўкув семестри давомида бир профессор-ўқитувчига кўпи билан 20 соат берилади.	<p>Семестр давомида битта фандан кўпи билан 2 тагача оралиқ баҳолаш ўтказилади. Бунда модуль тизимида ўқитилмаётган ва ҳажми (умумий аудитория соати) семестр давомида ҳафтасига тўлиқ 2 академик соатдан (тиббиёт олий таълим муассасаларида 4 академик соатдан) кам бўлган фанлардан оралиқ баҳолаш ўтказилмайди.</p> <p>Оралиқ ва якуний баҳолашлар ўтказилиши тегишли жадвалларда акс эттирилади.</p> <p>Ёзма ишлар натижалари эълон қилингандан сўнг 6 ой давомида сақланади.</p> <p>Баҳолашлар жадвали (графики) семестр бошланган мuddатда талабаларга профессор-ўқитувчи томонидан эълон қилинади.</p> <p>Дарсларни қайта топшириш тегишли журнал ёки қайдномаларда акс эттирилади.</p>
8.	Бакалавриат таълим йўналиши талабалари амалиётига раҳбарлик қилиш, уларнинг ҳисботларини текшириш ва баҳолаш.	Малакавий амалиёт ўтётган ҳар бир талаба учун бир иш кунига – 0,5 соат. Бунда: ўкув амалиётига раҳбарлик қилиш 1 академ гурух учун бир иш кунига – 6 соат; ишлаб чиқариш ва педагогик амалиётга	<p>Мазкур иш тури бўйича профессор-ўқитувчининг соатлари ҳажми ўкув ишлари юкламасининг 20% идан ошмаслиги лозим.</p> <p>Мазкур ишларнинг бажарилганлиги амалиёт ўташ бўйича олий таълим муассасаси буйруғи, талабанинг амалиёт</p>

		<p>раҳбарлик қилиш:</p> <p>агар ишлаб чиқариш ва педагогик амалиёт ўталаётган ташкилот олий таълим муассасаси жойлашган худуд доирасида бўлса, бир иш кунига 1 академ гурух учун – 3 соат;</p> <p>агар ишлаб чиқариш ва педагогик амалиёт ўталаётган ташкилот олий таълим муассасаси жойлашган худуд доирасида бўлмаса, амалиётга раҳбарлик қилиш бир иш кунига – 6 соат.</p> <p>Индивидуал ҳолда ўтказиладиган амалиётларда бутун амалиёт даврига бир талаба учун – 2 соат.</p>	<p>кундалиги ва амалиёт учун баҳо қўйилган тегишли қайдномалар асосида аниқланади.</p>
9.	Бакалавриат таълим йўналиши талабаларининг битирув малакавий ишига (диплом лойиҳаси, диплом иши) раҳбарлик қилиш, хulosалар ёзиш.	<p>бир ўкув йилига ҳар бир талаба учун – 25 соат, техник йўналишларда ҳар бир талаба учун – 30 соат</p>	<p>Бир ўкув йилида битта профессор-ўқитувчига 7 нафаргача талаба бириктирилади. Профессор-ўқитувчининг битирув малакавий ишига (диплом лойиҳаси, диплом иши) раҳбарлик қилганлиги, хulosалар ёзганлиги олий таълим муассасаси буйруғи, ёзилган хulosса ва ишнинг ҳимояга тақдим этилганлиги асосида аниқланади.</p>
10.	Талабаларнинг битирув малакавий иши (диплом лойиҳаси, диплом иши, магистрлик диссертацияси) ҳимояси бўйича якуний давлат аттестацияси комиссиясида иштирок этиш.	<p>бир битирув малакавий иши (диплом лойиҳаси, диплом иши) учун – 0,4 соат;</p> <p>бир магистрлик диссертацияси учун – 0,8 соат.</p> <p>Профессор-ўқитувчига бериладиган бир кунлик ўкув ишлари юкламаси ҳажми, одатда, 8 соатдан ошмаслиги лозим.</p>	<p>Аъзоларнинг якуний давлат аттестацияси комиссиясидаги иштироки олий таълим муассасаси буйруғи ҳамда ҳимоя натижалари тўғрисидаги қайдномалар асосида аниқланади.</p> <p>Жами соат якуний давлат аттестацияси комиссиясида иштирок этган ҳар бир аъзога берилади.</p> <p>Бир ЯДАК йигилишида 4 тагача магистрлик диссертацияси, 8 тагача БМИ ҳимоясига рухсат берилади.</p> <p>Якуний давлат аттестацияси комиссияси таркибини олдиндан аниқлаш имконияти бўлмаган тақдирда, комиссия аъзоларига комиссия ўз ишини тугатгандан сўнг, соатбай ҳақ тўланади.</p> <p>Соатбай иш тури профессор-ўқитувчининг йиллик шахсий иш режасига киритилмайди.</p>
11.	Магистратура талабаларининг илмий педагогик фаолияти ва амалиётига раҳбарлик қилиш. Тиббиёт олий таълим муассасалари учун клиник	<p>бир ўкув йилига битта талаба учун – 50 соат.</p> <p>Бир ўкув йилига битта клиник ординатор учун – 50 соат.</p>	<p>Профессор ёки фан доктори 5 нафаргача, доцент, фан номзоди ва мутахассис 3 нафаргача талабанинг илмий педагогик фаолияти ва амалиётига раҳбарликни амалга ошириши мумкин. Профессор, фан доктори, доцент, фан номзоди ва мутахассис 4 нафаргача клиник ординаторнинг ўкув ва клиник амалиётига раҳбарликни амалга ошириши</p>

	ординаторларнинг ўкув ва клиник амалиётига раҳбарлик қилиш.		мумкин. Талабанинг илмий педагогик фаолиятига раҳбарлик қилганлик талабанинг календарь иш режасидаги топширикларни бажариши билан аниқланади. Амалиётга раҳбарлик қилганлик олий таълим муассасасининг амалиёт ўташ бўйича бўйруги, талабанинг амалиёт кундалиги ва амалиёт учун баҳо қўйилган тегишли қайдномалар асосида аниқланади.
12.	Магистратура талабасининг магистрлик диссертацияси ва илмий-тадқиқот ишига раҳбарлик (илмий маслаҳатчилик) қилиш.	бир ўкув йилига битта талаба учун – 50 соат.	Профессор ёки фан доктори 5 нафаргача, доцент, фан номзоди ва мутахассис 3 нафаргача талабанинг магистрлик диссертацияси ва стажировкасига (илмий маслаҳатчилик) раҳбарликни амалга ошириши мумкин. Мазкур иш турининг бажарилганлиги олий таълим муассасаси бўйруги, талабанинг календарь иш режаси ва магистрлик диссертациясининг ҳимояяга тақдим этилгани асосида аниқланади.
13.	Бакалавриат таълим йўналишлари бўйича касбий (ижодий) имтиҳонларни, шунингдек магистратура ва клиник ординатура мутахассислари қабули жараёнида кириш синовларини ўтказиш комиссиясида, таянч докторант (PhD), докторант ва мустақил изланувчилар танлови комиссиясида ва малака имтиҳонида иштирок этиш.	ёзма иш шаклида ўтказилганда бир поток (abituriyentlar guruxi) учун – 3 соат; оғзаки шаклда ўтказилганда, битта абитуриент учун – 0,3 соат; тест шаклида ўтказилганда, бир поток (abituriyentlar guruxi) учун – 1 соат; ҳар бир ёзма иш (ижодий иш)ни текшириш учун – 0,3 соат. Профессор-ўқитувчига бериладиган бир кунлик ўкув ишлари юкламаси ҳажми 8 соатдан ошмаслиги лозим.	Бир поток (abituriyentlar guruxi)да ёзма ишни ўтказиш жараёнида иштирок этган ҳар бир профессор-ўқитувчига 3 соатдан берилади. Ёзма иш шаклида ўтказилган имтиҳон ва синовларнинг жами соати ёзма ишни текширишда иштирок этган комиссия аъзолари сонига teng бўлинади ҳамда улар ўртасида teng тақсимланади. Оғзаки (тест) шаклида ўтказилган имтиҳон ва синовларнинг жами соати унда иштирок этган комиссиянинг ҳар бир аъзосига берилади. Қабул имтиҳонлари ва синовларида иштирок этганлик олий таълим муассасасининг тегишли бўйруги ва тегишли қайдномалар асосида аниқланади. Комиссия аъзолари таркибини олдиндан аниқлаш имконияти бўлмаган тақдирда, комиссия аъзоларига комиссия ўз ишини тугатгандан сўнг, соатбай ҳақ тўланади. Соатбай иш тури профессор-ўқитувчининг йиллик шахсий иш режасига киритилмайди.
14.	Олий таълим муассасасидаги докторант ва мустақил изланувчига	бир нафар докторант учун бир ўкув йилида – 100 соат; бир нафар мустақил изланувчи учун бир ўкув	Фан доктори, профессор ва фан номзоди, доцент ўзи ишлаётган олий таълим муассасасида 3 нафаргача докторант ва мустақил изланувчига илмий маслаҳатчилик қилиши

	илмий маслаҳатчилик қилиш.	йилида – 50 соат.	мумкин. Илмий маслаҳатчи бўлганлик олий таълим муассасасининг тегишли буйруғи, докторант ва мустақил изланувчининг якка тартибдаги иш режаси бажарилиши асосида аниқланади.
15.	Очиқ, муаммоли, интеграциялашган маъruzalar va мастер-классларга тайёргарлик кўриш ва ўтказиш.	бир академик соат очиқ лекция ва мастер-класс учун – 5 соат; очиқ, муаммоли, интеграциялашган маъруза учун бир ўкув йилида кўпи билан – 30 соат. Мастер-класс: олий таълим муассасаси миқёсида ўтказилганда, бир ўкув йилида кўпи билан 30 соат; республика миқёсида ўтказилганда, бир ўкув йилида кўпи билан 40 соат; халқаро миқёсда ўтказилганда, бир ўкув йилида кўпи билан 60 соат.	Олий таълим муассасаларида ўтказилган очиқ, муаммоли, интеграциялашган маъруза ва мастер-класслар тегишли режалар ва уларнинг ўтказилганлигини тасдиқловчи ҳужжатлар асосида аниқланади.
16.	Қайта тайёрлаш ва малака ошириш курсларида ўкиш.	қайта тайёрлаш ва малака ошириш курсларида ўқиганлик учун – ҳафтасига 36 соатдан.	Қайта тайёрлаш ва малака ошириш курсларида ўқиганлигини тасдиқловчи ҳужжат асосида аниқланади.
17	Сиртқи бўлим талабаларининг назорат ишларига тақриз ёзиш.	1 назорат ишига 0,75 соат; назорат иши бўйича сухбатга 0,25 соат, бир фанга бир семестрга 1,5 соат;	Назорат ишлари (графиги) семестр бошланган муддатда талабаларга профессор-ўқитувчи томонидан эълон қилинади.

Олий таълим муассасаси профессор-ўқитувчиларининг ўқув-услубий, илмий-тадқиқот ва “устоз-шогирд” ишларини белгилаш қоидаларига
2-ИЛОВА

Олий таълим муассасаси профессор-ўқитувчиларининг ўқув-услубий, илмий-тадқиқот ва “устоз-шогирд” ишларини турлари

т/р	Иш турлари	Иш турларини амалга ошириш механизми (профессор-ўқитувчининг шахсий иш режасида қайд этиладиган тадбирлар)	Иш турларининг бажарилганлигини аниқлаш
I. Ўқув-услубий ишлар			
1.	Янги маъруза матнлари, машқ (масалалар) тўплами, лаборатория, ижодий ишлари бўйича услугбий кўлланмаларни ишлаб чиқиш, ёзиш ва нашр этиш.	Янги маъруза матнлари, машқ (масалалар) тўплами, лаборатория, ижодий ишлар бўйича услугбий кўлланмалар яратиш	Олий таълим муассасаси (факультет) Ўқув-услубий (илмий) кенгаши қарори билан нашр этишга тавсия этилган ишламалар асосида аниқланади.
2.	Тарқатма ўқув материаллари, электрон ўқув дастурлар ва видео машғулотлар (фан доирасида), шунингдек тегишли компьютер дастурларидан фойдаланган ҳолда тақдимот слайдлари, ўқитиш дастурларини тайёрлаш; ёзиш ва нашр этишга тайёрлаш (яратиш).	Янги таҳрирдаги тарқатма ўқув материалларини тайёрлаш; фан бўйича компьютер дастурларидан фойдаланган ҳолда тақдимот слайдлари, ўқитиш дастурларини тайёрлаш; электрон ўқув дастурлар ва видео машғулотлар фан доирасида яратиш.	Олий таълим муассасасида жорий ўқув йилида кўлланилган материаллар (дастурлар) асосида аниқланади.
3.	Дарслик, ўқув кўлланмалар ёзиш ва нашр этишга тайёрлаш.	Дарслик ва ўқув кўлланмаларни ёзиш ва нашрга тайёрлаш.	Олий таълим муассасаси (факультет) Ўқув-услубий (илмий) кенгаши қарори билан нашр этишга тавсия этилган дарслик ва ўқув кўлланма асосида аниқланади.
4.	Дарслик, ўқув кўлланмаларни тўлдирилган ва ўзгартирилган ҳолда қайта нашр этиш.	Дарслик ва ўқув кўлланмаларга тегишли ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ва нашрга тайёрлаш.	Олий таълим муассасаси (факультет) Ўқув-услубий (илмий) кенгаши қарори билан нашр этишга тавсия этилган дарслик ва ўқув кўлланма асосида аниқланади.

5.	Услубий қўлланма (кўрсатма, рисола)лар тайёрлаш ва нашр этиш.	Таълимга тегишли бўлган Услубий қўлланма (кўрсатма, рисола)лар тайёрлаш ва нашр этиш.	Олий таълим муассасаси (факультет) Ўқув-услубий (илмий) кенгаши қарори билан нашр этишга тавсия этилган услубий қўлланма (кўрсатма, рисола) асосида аниқланади.
6.	Фаннинг ўқув-услубий мажмуасини ишлаб чиқиш ва фаннинг электрон модуль папкасини яратиш.	Фаннинг ўқув-услубий мажмуасини яратиш.	Ўқув жараёнида қўлланилган ишлар асосида аниқланади.
7.	Мавжуд лаборатория ишини янгилаш.	Мавжуд лаборатория ишини янгилаш.	Кафедра йигилиши баённомаси ва лаборатория иши бўйича жорий ўқув йилида тайёрланган янги услубий кўрсатмалар асосида аниқланади.
8.	Янги лаборатория ишини тайёрлаш ва жорий этиш, шунингдек виртуал лаборатория ишини тайёрлаш ва жорий этиш.	Янги лаборатория ишини тайёрлаш ва жорий этиш.	Кафедра йигилиши баённомаси ва лаборатория иши бўйича жорий ўқув йилида тайёрланган янги услубий кўрсатмалар асосида аниқланади.
9.	Бакалавриат таълим йўналиши (магистратура, клиник ординатура мутахассислиги) бўйича малака талаби, намунавий ўқув режа, янги фан учун намунавий ўқув дастурларини ишлаб чиқиш.	Малака талаби, ўқув режа, ва ўқув дастурини ишлаб чиқиш.	Жорий ўқув йили учун тасдиқланган малака талаби, намунавий ўқув режа ва дастурлар асосида аниқланади.
10.	Ишчи ўқув режа, фан бўйича ишчи ўқув дастурини ишлаб чиқиш	Ишчи ўқув режа ва фан бўйича ишчи ўқув дастурини ишлаб чиқиш	Кафедра йигилиши баённомаси ва кафедрада мавжуд бўлган, жорий ўқув йилида тайёрланган ишчи ўқув режа ва дастурлар асосида аниқланади.
11.	Дарслик, ўқув қўлланмалар ва бошқа материалларни таржима қилиш.	Дарслик, ўқув қўлланма ва фан доирасида бошқа материалларни таржима қилиш.	Олий таълим муассасасининг тегишли буйруғи, Ўқув-услубий (илмий) кенгаши қарори билан жорий ўқув йилида тайёрланган таржима материаллари асосида аниқланади.
12.	Фанлар бўйича назорат саволлари (тест, масалалар ва бошқа), оралиқ ва якуний баҳолашлар учун топширикларни ишлаб чиқиш.	Оралиқ ва якуний баҳолашлар учун назорат саволлари (тест, масалалар ва бошқа), топшириклар ишлаб чиқиш.	Ишлаб чиқилган ҳамда кафедра баённомаси билан жорий этилган топшириклар тўплами асосида аниқланади.
II. Илмий-тадқиқот ишлари			
13.	Илмий мақола, тезис тайёрлаш ва нашр этиш, ихтиро (патент),	Хорижий ва махаллий (ОАК рўйхатидаги) илмий журналларда илмий мақолалар чоп этиш,	Жорий ўқув йилида тайёрланган ва нашр этилган ишлар асосида аниқланади.

	дастурий воситалар яратиши	ихтиро (патент) олиш, тезислар нашр этиши. Ҳар бир илмий мақола, ихтиро ва тезислари ҳисобга олинади.	
14.	Монография ва рисола нашр этиши, ахборот тахлилий материаллар тайёрлаш, ижодий ишлар яратиши		Жорий ўқув йилида нашр этилган (тайёрланган) ишлар асосида аниқланади.
15.	Шахсий (тематик) ижодий асарлар каталогини нашр этиши, янги лойиҳалар яратиши	Шахсий (тематик) ижодий асарлар каталогини нашр этиши, янги лойиҳалар яратиши.	Жорий ўқув йилида нашр этилган (яратилган) ишлар асосида аниқланади.
16.	Дарслік, монография, рисола ва ўқув қўлланмаларига муҳаррирлик қилиш	Дарслік, ўқув қўлланма, монография ва рисолалар.	Дарслік, монография ва ўқув қўлланма ҳамда рисолаларнинг жорий ўқув йилида нашр этилганлиги асосида аниқланади.
17.	Олий таълим муассасаси кенгаши томонидан тасдиқланган мавзу бўйича илмий-тадқиқот ишларини бажариш.	Раҳбар ёки маъсул ижрочи бўлғанлиги ҳисобга олинади.	Ўқув йили давомида мавзу бўйича амалга оширилган тегишли илмий-тадқиқот ишлари асосида аниқланади. Хўжалик шартномалари доирасида тайёрланган ва давлат илмий-техник дастурларига мувофиқ бажарилётган тадқиқот лойиҳалари бўйича бажарилган ишлар мазкур иш турига киритилмайди.
18.	Дарслік, ўқув қўлланма, монография, рисола, илмий мақола, диссертация, автореферат ва бошқа ишларга тақриз ёзиши.	Дарслік, ўқув қўлланма, монография, диссертация, автореферат ёки рисола, илмий мақола, ва бошқа ишлар.	Жорий ўқув йилида ёзилган такризлар асосида аниқланади.
19.	Фалсафа доктори (PhD), фан доктори (DS) илмий даражасини олиш учун диссертация тайёрлаш ва химоя қилиш.	Фалсафа доктори (PhD) ёки фан доктори (DS) диссертациясини тайёрлаганлиги. <i>Тайёрлаш ва ҳимоя қилиши учун 3 ўқув йили давомида диссертация ёзиши мумкин.</i>	Автореферат, илмий даража олиш учун диссертация ҳимоя қилганлик тўғрисидаги Илмий кенгаш баённомаси асосида аниқланади.
20.	Илмий журналлар таҳририятига аъзо бўлиш.	Ҳар бир илмий журналлар таҳририятига аъзо бўлиш.	Нашр этилган илмий журналлар ва бошқа ҳужжатлар асосида аниқланади.
21.	Талабаларнинг илмий-тадқиқот ва илмий-ижодий ишларига раҳбарлик қилиш.	Талабаларнинг илмий-тадқиқот ва илмий-ижодий ишларига раҳбарлик.	Талабанинг илмий-тадқиқот ва илмий-ижодий ишлари (маъруза, мақола, тезис, шеърий тўплам ва бошқалар) нашр этганлиги асосида аниқланади.
22.	Талабаларнинг фан ва илмий тўгаракларига раҳбарлик қилиш.	Талабаларнинг фан ва илмий тўгаракларига раҳбарлик.	Тўгаракларга раҳбарлик қилганликни тасдиқловчи ҳужжатлар асосида аниқланади.

23.	Илмий ёки услугбий конференция ва семинарлар ташкил этиш.	Илмий ёки услугбий конференция ва семинарлар ташкил этиилганлиги.	Илмий ёки услугбий конференция ва семинарларнинг ўтказилганлигини тасдиқловчи маълумотлар.
24.	Илмий ёки усулбий кенгашларда иштироки.	Илмий ёки усулбий кенгашларда аъзо бўлганлиги.	Илмий ёки усулбий кенгашларда аъзо бўлганлигини тасдиқлочи маълумотлар.

III. "Устоз-шогирд" ишлари

25.	Талаба олий таълим муассасасига ўқишига қабул қилинганда янги шароитга адаптация жараёнини ўташга ва олий таълим муассасасида бўлган чоғида вақтини тўғри тақсимлашга ёрдам бериш.	Талабалар олий таълим муассасасига қабул қилинганда улар билан танишиш ҳамда талабаларнинг шахсий хужжатлари йиғма жилдини шакллантириш ва янгилаб бориш. Ўқишига қабул қилинган талабаларни олий таълим муассасаси ва унда мавжуд шароитлар билан таништириш. Талабаларни бўш вақтларини мазмунли ўтказиш бўйича иш режасини ишлаб чиқиш ва доимий назоратга олиш.	Талабаларнинг шахсий хужжатлари йиғма жиллари ва тасдиқловчи хужжатлар асосида аниқланади.
26.	Талабанинг шахсий ва академик ютуқларини ривожлантириш мақсадида учрашувлар ўтказиш	Етук фан арболари, академиклар, иқтидорли талабалар ҳамда иш берувчи ташкилотлар вакиллари билан талабаларнинг шахсий ва академик ютуқларини ривожлантиришга қаратилган учрашувларни ўтказиб бориш.	Учрашувларни тасдиқловчи хужжатлар (баёни, видео ёки фото лавхалари) асосида аниқланади.
27.	Талабалар баҳолаш тизими қандай олиб борилишини қай даражада англаганини ва қаердан таълим ва академик соҳада ёрдам олиши мумкин эканлигини назорат қилиш	Талабаларга баҳолаш тизими бўйича маълумотлар бериш. Уларга қаердан таълим ва академик соҳада ёрдам олиши мумкин эканлигини тушунтириш ва амалий ёрдам бериш.	Талабаларни фанлардан ўзлаштириш даражаси орқали аниқланади.
28.	Ўқиш жараёнода шахсий ва академик муаммолар юзага келганда ва улар таълим олиш даражасига таъсир кўрсатса, уларни хал қилишда кўмаклашиш.	Талабалар билан шахсий ва академик муаммолари бўйича якка тартибдаги сухбатлар олиб бориш ҳамда мавжуд муаммоларини хал қилиш чораларини кўриш. Талабаларнинг фанларда ўзлаштиришларини доимий назорат қилиш ва дарс берувчи профессор-ўқитувчи билан мазкур масалани мухокама қилиб бориш.	Гурухдаги талабаларнинг фанлардан ўзлаштириши ва бошқа фаолиятлари анализи натижасида белгиланади.
29.	Академик ёки касбий танлов қилишда тавсиялар бериш	Талабаларга академик ёки касбий йўлни танлаши учун кўмаклашиш ва уларга асосли	Талабаларнинг олий таълим муассасасини битиргач соҳаси бўйича ишлаши мумкин бўлган корхона

		маслахатлар беріб, уларни қизықиши ва истаклари асосида түгри йўналтирилишини таъминлаш.	ва ташкилотлар ҳақида маълумотга эга бўлганлиги орқали аникланди.
30.	Маъруза материалларни кайтариш ва мисолларни тақдим этган холда уларни ёритиш.	Ўзлаштиришдан орқада қолган талабалар билан дарсдан бўш вақтларда график асосида ишлаш.	Ташкилий графикнинг мавжудлиги. Талабаларнинг ўзлаштириш даражаси орқали белгиланди.
31.	Талабаларнинг мутахассислик ва танлов фанларидан олган баҳолари ва ўзлаштирган билимлари уларнинг квалификацион даражаларига таъсирининг мухимлиги ҳақида тушунчани шакиллантириш.	Ўқув режасидаги фанларнинг мухимлилик даражаси ҳамда малакали кадр бўлиб етишиши учун зарурлиги ҳақида тушунчалар бериш. Иш берувчи ташкилот ва корхоналар томонидан битиувчиларга қўйиладиган талаблар билан доимий таништириб бориши.	Битиувчиларнинг касбга тайёргарлик холати.
32.	Бошқа талаба ва ўқитувчилардан ушбу талаба ҳақида маълумот олиши.	Талабанинг фаолиятини бошқа талаба ва ўқитувчилар орқали доимий билиб бориши ҳамда олинган маълумотлар асосида ушбу талаба билан ишлаш.	Талабани олий таълим муассасасидаги фаолияти бўйича маълумотларнинг мавжудлиги.
33.	Талабаларнинг ота-оналари билин ишлаш.	Ота-оналар билан мулоқатга киришиши, улар билин талабанинг фаолиятини муҳокама қилиш ҳамда ота-оналар истагига кўра уларни талабалар билан ишлашини тамиллаш.	Талабаларнинг фаолиятини ота-оналар билан муҳокама қилинганлигини тасдиқловчи хужжатларни мавжудлиги.
34.	Янги гояларни таклиф қилиш, баҳс-мунозараларни давом эттириш, жумладан, ижтимоий баҳоларни муҳокама қилиш.	Факультет ва ОТМ кенгашларида ҳамда таълим жараёнига бағишланган семинарларда талабалар фаоллигини оширишга қаратилган таклифлар билин иштирок этганлиги.	Талабаларда янги гояларни шаклланганлиги, улар ўртасида баҳс-мунозаралар асосида ўtkазилган семинарлар ва давра сұхбатларини тасдиқловчи хужжатларни мавжудлиги.
35.	Талабаларни ахборот билан таъминлаш ва интервью бериш.	Талабаларга доимий ахборотлар бериб боради ҳамда ОАВларида чиқишилар қиласи.	Талабаларнинг янгиликлардан хабардорлиги ва ОАВларида чиқишилар қилганлиги.
36.	Битиувчиларнинг ишини, шу жумладан, вақтни мониторинг қилиш ва музокараларни белгиланган режага мувофик амалга ошириш.	Битиувчиларни иш берувчи ташкилотлар билан доимий таништириб бориши, учрашувлар ташкил этиш ҳамда талабаларни корхона ва ташкилотларга ташрифини уюштириш.	Битиувчиларнинг ишга жойлашиш кўрсаткичлари орқали белгиланди.
37.	Олий таълим муассасаларига кириш учун ўқувчи-ёшлар	Касбга йўналтириш ишларини олиб бориши режалаштирилган тадбирлар номи ва муддати.	Олий таълим муассасаси (факультет) кенгаши томонидан тасдиқлаган (режага киритилган) ишлар натижаси бўйича

	Үртасида касбга йўналтириш ишларини олиб бориш.		хисоботлар асосида аниқланади.
38.	Талабаларни Ўзбекистон Республикаси Президентининг давлат стипендияларига, давлат стипендияларига, халқаро ва республика олимпиадалари, танловлари, мусобақалари тайёрлаш.	Тайёрлайдиган талаба (лар) Ф.И.О., гурухи ва курси.	<p>Бир профессор-ўқитувчига кўпи билан 2 нафар талаба бириктирилади.</p> <p>Мазкур иш турининг бажарилиши жорий ўқув йилида талабанинг Ўзбекистон Республикаси Президентининг давлат стипендиялари, давлат стипендиялари, халқаро ва республика олимпиадалари, танловлари, мусобақалари иштирокчиси бўлганлиги ҳамда унга профессор-ўқитувчининг бириктирилганлигини тасдиқловчи хужжатлар асосида аниқланади.</p>
39.	Спорт, маданий-маърифий ва ижодий тадбирларни ташкил этиш ва ўтказиш.	Ташкил этиш ва ўтказиш режалаштирилган тадбир номи ва муддати.	Олий таълим муассасасининг Маънавият ва маърифат бўлими томонидан ишлаб чиқилган режа ва бажарилган ишлар бўйича тақдим этилган ҳисбот асосида аниқланади.
40.	Талабаларнинг ижодий ишлари кўргазмаларида уларнинг ишланмалари ва иштирокига раҳбарлик қилиш	Раҳбарлик қилиш режалаштирилган талаба (лар) гурухи, сони ва муддати.	Талабаларнинг ижодий ишлари кўргазмаларида профессор-ўқитувчининг иштирокини тасдиқловчи хужжатлар асосида аниқланади.
41.	Ташкилотларда маъruzалар қилиш, оммавий ахборот воситаларида чиқишилар қилиш, шу жумладан хукуқий тарғибот ишларини амалга ошириш.	Чиқиш (маъруза)лар қилиш режалаштириш тадбирлар номи ва муддати.	Олий таълим муассасасининг Маънавият ва маърифат бўлимига топширилган чиқишилар (маъruzалар) қилинганлиги, шу жумладан хукуқий тарғибот ишлари амалга оширилганлигини тасдиқловчи хужжатлар (маълумотлар, видео тасвирлар ва бошқалар) асосида аниқланади.